

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena glasilov po dogovoru. Rokopis se ne vrača.

Naročnina: Zedinjena država (izven Chicago) \$6.00 na leto, \$2.00 na pol leta; Chicago in Cicero \$7.50 na leto, \$3.75 na pol leta, in za inostranstvo \$9.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-69 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year; Chicago \$7.50, and foreign countries \$9.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v oglepu n. pr. (Dec. 31-1927) poleg vsakega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, če vam ne ustreva list.

ORGANIZIRANJE TEHNIČNIH IN UPRAVNIH DELAVCEV.

Organiziranje tehničnih in upravnih delavcev je bilo dozdaj preveč zanemarjeno in delavsko gibanje mora v bodočnosti posvetiti več pažnje vprav organiziranju teh delavcev, ki so izredno važni v kapitalističnem sistemu blagovne produkcije in distribucije.

Med mnogimi zmedenimi "filozofi," ki mislijo, da je osvoboditev delavstva iz mezdne sužnosti igrača, prevladuje mnenje, ako se organizirajo le tovarniški in poljski delavci in rokodelci, pa bo osvoboditev delavstva iz mezdne sužnosti prišla kar čez noč. Taki nazori seveda škodujejo delavstvu vohče, ker ovirajo delavstvo na poti k svojemu končnemu cilju.

V blagovni produkciji in distribuciji imajo tehnični in upravnih delavci odkazano eno izmed najvažnejših nalog. Upravnih delavci upravljajo vse industrije, mestne, občine, države, tehnični delavci izdelajo pa načrte, katere tovarniški in poljski delavci ter rokodelci izpremevajo v meho in kri. Oboji—upravnih in tehničnih delavci—izdelajo tudi proračune za razna potrebna dela, ki jih je treba izvršiti v interesu človeške družbe. Da dejstva nam govorijo, da moderna človeška družba ne more obstati brez tehničnih in upravnih delavcev.

Veliko ljudi meni, da se brez denarja ne da ničesar izvesti. Taka misel je napačna. Denar ni drugega kot izmenjevalno sredstvo. Mesto, da se vrednost blaga in človeške delavne sile meri z denarjem na podlagi zlate valute, se ravnotako lahko meri s časom dela, in kot je danes na bankovnih tiskanih, da je vreden toliko in toliko dolarjev v zlatu, ravnotako je na njem lahko zapisano, da je vreden toliko ur dela. Denar, kot ga imamo v sedanjih človeških družbi, ni za njen obstoj absolutno potreben. Za obstoj človeške družbe sta potrebna dela—umsko in ročno—in sirovine. Za pridobitev sirovin, izdelovanje in razdeljevanje produktov je pa treba izvršiti veliko umskega in ročnega dela.

Kako naj se zgradi veliki nebotičniki, uvede masna produkcija v tovarnah, kot jih imamo danes, brez tehničnih in upravnih delavcev? Saj na pr. vidimo in se lahko prepričamo, da je nemogoče zgraditi ene same lokomotive brez tehničnih in upravnih delavcev, ako hočemo, da lokomotiva opravlja pravilno delo in se ne zapravlja čas nepotrebno.

Ako smo prišli do spoznanja, da je produkcija v današnji človeški družbi nemogoča brez tehničnih in upravnih delavcev, tedaj prihajamo do druge velike resnice, da se delavci ne morejo osvoboditi mezdne sužnosti brez sodelovanja tehničnih in upravnih delavcev. Marks je rekel, da mora biti osvoboditev delavstva iz mezdne sužnosti le delo delavcev samih. Če pa tehnični in upravnih delavci ne sodelujejo pri osvoboditvi delavstva, tedaj delavstvo ne more osvoboditi samega sebe, ker vsi delavci ne sodelujejo pri osvoboditvi. Z drugimi besedami rečeno: Marksove preroške besede se ne morejo uresničiti, ker jih delavstvo ne vpoštevajo.

Da se Marksove preroške besede vpoštevajo od strani delavcev, pa mora skrbeti razredno zavedno delavstvo. Tega pa razredno zavedno delavstvo ne doseže s psovanjem tehničnih in upravnih delavcev, ampak na ta način, da jih s podukom pridobi za delavsko organizacijo, da postanejo člen v verigi delavskega gibanja, ki dela za osvoboditev delavstva iz mezdne sužnosti.

V New Yorku se je ustanovila strokovna organizacija tehničnih delavcev pred dvema letoma. V to organizacijo spadajo inženirji, arhitekti, risarji, kemičarji itd. V dveh letih je ta organizacija pridobila 1,600 članov. Seveda to število ni izredno veliko. Kakor se ne more reči, da je število 4 milijone organiziranih ročnih delavcev veliko v deželi, v kateri je osem in dvajset milijonov ročnih delavcev in rokodelcev. Manjšina je še povsod in sicer velika manjšina. Tega dejstva se moramo zavedati, da spoznamo, zakaj se delavstvo ne bliža tako hitro svojemu cilju, kot to želi veliko število zavednih delavcev. Ako to dejstvo spoznamo in vpoštevamo, tedaj ni treba nobenemu zavednemu delavcu obupavati radi prepočasne korakanja proti končnemu cilju, ampak za vsakega zavednega delavca je potreben sklep, da bo v bodo-

nosti še bolj marljivo širil poduk o organizaciji in njenih ciljih med delavstvom, pa naj bodo ti delavci ročni ali pa umski.

VESTI IZ NASELJIN

Osmo pošiljatev blaga Federacije elev, društev SNPJ in društev SSPZ.

Pošiljatev je bila naslovljena na Joe Snoja, RFD 2, Box 7, Bridgeport, Ohio. Blago se bo razdelilo v tamkajšnjem okrožju med najpotrebnejše družine. Za to pošiljatev so darovali sledeči:

Collinswood: Mrs. Bokavec, Mrs. Lekar, Mrs. Kullar, Mrs. Petrovič, Mrs. Legan, Mrs. Medved, Mrs. L. Terček, Mrs. Novosel, Mrs. Lapuh, Mrs. Klandist, Mrs. Pušnar, Mrs. Bokal, Mrs. Spendal, Mrs. Ponikvar, G. Kozel, S. Chuk, J. Rožane trgovec, J. Grill in Slovenska združena zveza. Nabrala je Mrs. Stefančič in Mrs. Babel. Nekaj jih je pustilo blago v zadrugi prodajali.

Cleveland: Rogel in Lauslin, J. Ilirskih, Louis Mayer, trgovci; S. Magič, J. Kovač, C. Beljan, T. Krivošić, P. Jazbec. Poslano po Louis Harnarju od društva št. 154 SNPJ. Darovali: A. Zala, J. Shusteraric, V. Koder, J. Krasovec, A. Laurich, L. Hafner. Pripravi J. Ivančič.

Vsem darovalcem se pomožni odbor v imenu stavkujočih rudarjev lepo zahvali in prikaže, da je mnogo posnemačev. Vsa si lahko misli, kako mora biti materi, ko mora gledati otroke, ki zmrzujejo, pa nima denarja, da bi jim kupila obleke. Najhuje je še, ko otroci prosijo kruha, ki so lačni. Kje ga naj vzame? Trgovci so odpovedali kredit, denarja pa ni, da bi plačala. Sedaj je na nas delavcih leželo, ako mi njim ne pomagamo, so njih otroci podvrženi počasni, ampak gotovi smrti. Tega pa ne smemo dopustiti, kajti njihovi očeti vodijo boj tudi za nas, in za prihodnjo generacijo.

Zatorej: zbirajte prostovoljne prispevke za naše sorbilstvo. Kdor ima količkar prostega časa, naj ga porabi za zbiranje prostovoljnih prispevkov. Ako neče sam pošiljati naprej, naj prinese temu odboru, ki bo gledal, da dobijo, kateri so potrebni. S tem, da zbirate prostovoljne prispevke, daste največji udarec kapitalistični reakciji. Ona se je zaklela, da uniči največje delavsko strokovno organizacijo.

Odbor Vas kliče, kličete Vas šene in otroci stavkujočih rudarjev. Upamo, da se odzovete njihovemu klicu.

Društva in posamezniki darovali: Dr. "Svobodolomci Slovenke" \$25; članice darovale na seji št. 2 SDZ: Jennie Matičić \$5; Mary Belaj \$1; Mary Kullar \$5; Jennie Wilk \$5; Olga Kovanič \$5; Nelmenovana \$5; Katia Osečkar \$5; Francosa Špehek \$5. Skupaj \$31.50. Dr. "Slava" št. 173 SNPJ \$5. Dr. "Slovenski Sokol" št. 25; člani darovali na seji št. 6. Skupaj \$41. Dr. št. 61 SNPJ, Barbarton, Ohio, \$5; dr. ZMB \$10; dr. "Spartana" št. 198 SSPZ \$5; dr. št. 237 SNPJ, Connecticut, Ohio, \$25; dr. "Collinswooda Slovenke" št. 22 SDZ \$15. Collinswoodake nabirali: Mrs. Stefančič, Mrs. Medved in Mrs. Babel; Po št. 1: Mrs. Anilovar, Mrs. A. Janša, Mr. Erben, Geo. Hunyadi, Any Ivančič, Mr. Bukovinski, A. Soga, Skoda, Kartelj in Karolina Može; po 50c: Mrs. Intihar, Mrs. Erben, Frank Kanišay, Mrs. Blažko, Mrs. Spilar, Joe Stradiot, Frank Pavlin, Frank Propet in Tony Kaluda, Mary Brenar \$5. Skupaj \$14.75. Nabral Edward Braganzi: Po št. 1: Carl Segulin, John Prišelj, Louis Kovarič, Vid. Jančič, Anton Bukovnik, Mrs. Bokal, Louis Laginja, Fr. Antonija Wes, Louis Malic in Joe Jauch. Bofia Pavlin \$3, John Koss \$2.50, Po 50c: Louis Belle, Frank Haffner, Math Pilser, Fr. Koss Jr., Frank Drganc, John Bogoljin, Louis Stavanja in John Petrič. Po 25c: Joe Gustinič in Joe Filipič. Skupaj \$20. Nabral Louis Zorko: Henry Myron \$4, Martin Zral \$2.50. Po št. 1: Leo Zupan, Paul Delant, Andrey Kobel, Slavko Stris, Anton Kucovec, Louis Krašna, Jakob Lence in Elma Zupanc. Po 50c: Joe Vidrik, Frank Bošič in Joe Krasovec. Skupaj \$16.

V imenu stavkujočih rudarjev se odbor lepo zahvaljuje vsem darovalcem. V slučaju, da se je kako ime pomotoma izpuštilo, nam to sporočite, bomo prihodnje popravili.

Za pomožni odbor: Anton Gaden, Edward Brantsek, Louis Zorko, 6409 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Skupna veselica za rudarje: Detroit, Mich. — Detroitaka glavna industrija se je začela vrteči nekoliko hitreje, ker se bližajo pomladni in je treba postaviti na trg avto raznih vrst. Ni pa dosega še normalne produkcije, kar se lahko vidi

iz velikih vrst pohajkujočih brezposelcev, ki se pomikajo od tovarne do tovarne, poiščujoč za delo. Sprejetih je le malo, druge pa navadno našenejo policaji, da se razkrope na vse strani.

Ce pogledamo tukajšnje meščanske časopise, vidimo samo hvalo in veliko prosperiteto, katera nas baje čaka v letošnjem letu. Vidimo, kako Ford pomnožuje svojo tedensko pisilno listo za okrog petsto in še več delavcev; vidimo, da Hudson Essex tovarna dela s polno paro, bolj kakor je kedaj poprej; da tudi Studebaker, Chevrolet, Paige Graham in druge delajo dobro. Vse to se vidi v raznih bizniških listih, ne samo tukaj, ampak tudi po drugih mestih. To se seveda zelo lepo ali in ni zameriti delavcem, če sedajo na limanice raznim obljubam, a so navadno zelo razočarani in vrste brezposelnih se pa vedno množe.

Ceravno ne moremo hvaliti razmer v industriji takšnih kot so sedaj, vendar so še veliko na slabšem — premogarji, posebno pa tisti, kateri so že več časa na stavki, katerim so sredstva že toliko izčrpana, da jim ni mogoče iti drugam in ne tam živeti. Usmiljenja so vredne posebno družine z več otroci, kateri trpe lakoto in pomanjkanje potrebne obleke in drugega, brez da bi vedeli zakaj.

Is sočutja do stradalajočih premogarjev, so se zavezali Slovenski delavski dom, društvo št. 518 SNPJ in druga društva in klubi vred na zapadni strani mesta, da v ta namen prirede skupno veselico (Hard time dance), katere ves dobiček bo šel za stavarje. Veselica se vrši dne 28. jan., 1928, v Slov. del. domu, 487 S. Artillery ave. Dvorana bo prosta. Društvo št. 518 SNPJ je darovalo iz društvene blaginje \$25 in bo še nekaj drugega prispevalo k veselici, karavno se mu je od druge strani namignilo, da ni aktivno. Ravnotako bodo druga društva in klubi kakor tudi posamezni prostovoljno prispevali, da se zbere kolikor je mogoče največ denarja pomoči potrebnim siromakom.

Ker gre za človekoljubne koristi, se pričakuje od jugoslovanskega občinstva velike udeležbe. — Peter Puhek.

Poročilo o delitvi podpore stavarjem v zapadni Pennsylvaniji.

Stavkovnemu odboru, klubom JSZ in društvam Izobraževalne akcije JSZ, katere so sprejela nalogo potom našega odbora delitvi podpore stavarjem kolikor jo pride na nas:

Zadnja konferenca JSZ, ki se je vršila 30. okt. 1927 v Moon Runu, je sklenila, da se vpraša poverjenstvo JRZ za podporo stavarjem v tem okrožju iz stavkovnega fonda JRZ. Konferenca je izvolila poseben stavarjski odbor in mene kot tajnika tega odbora z nalogo, da naj odgovorim na poverjenstvu in podporo razdelimo med tu živeče stavkujoče premogarje.

Ko sem prejel prvo vsoto \$500, sem sklical sestanek odbora, da se pogovorimo o razdelitvi. Na tajnika poverjenstva smo se obrnili ponovno in rekli, da smo pričakovali več. Čez nekaj dni smo prejeli še \$200, skupaj \$700. Vsoto smo razdelili pravilno, in odboru so tu predložili računi. Maraliko se zdi vsota precej visoka, če pa pomislimo na velikost tega okrožja in na veliko število prizadetih, boste priznali, da ni čuda, ako ni doseglja vseh ki so podpore potrebni. Upoštevali smo nasvet poverjenstva, da naj se podpore nakazuje le najpotrebnejšim, brez osira na versko ali politično prepričanje prizadetih.

Možno je, da so se dogodile pri deljenju kakšne nepravilnosti, ne v smislu da podpore ni prišla med stavarje, ampak v smislu pristranosti. Pravim: možno je, kajti v ene naselbine smo poslali podpore v skupnih čekih, da so vsoto razdelili sami. Odgovornost za delitev je v takih slučajih na strani tistih, ki so delo izvršili.

Popehoma zadovoljiti se vseh ljudi nikakor ne more. Kdor ima z njimi opravka, ima v tem oziru bogate izkušnje. Jaz sem jih v tej pomožni akciji pridobil precej novih in imate jih tudi ostali člani odbora.

Nadalje sporočam, da sem prejel tudi precej obleke, ki jo je poslala Federacija društev SNPJ v Clevelandu, klub JSZ v Sheboyganu, Wis., sodrug John Jereb iz Chicaga, dobili smo jo iz New Yorka, od sod. Frank Kramariča, in od sod. Fr. Perkota, tajnika druš. št. 16 SNPJ, Milwaukee, Wis. Vso to obleko smo razdelili, nekaj pa jo je še na rokah, ki bo tudi razdeljena.

Prejel sem nekaj pisem, ki me obtožujejo, da nisem delil prav. Eni se pritožujejo, da od te organizacije niso dobili toliko kot so prispevali zanjo itd. Kadar človek prevzame tak posel, mora biti pripravljen na vse eventuelnosti, samo pohvale ne sme pričakovati in jaz jo nisem, valed tega jo tudi vam, svojim tovarišem v stavkovnem odboru, ne morem vračati.

Prepričan sem, da smo storili dobro delo, četudi nismo mogli zadostiti velikim potrebam, in upamo, da bodo stali naši ljudje rama ob rami do zmage. Obljubljam, da bomo svojo nalogo vrtili tudi v bodoče. To je moje skromno poročilo o delitvi podpore.

John Terčelj, tajnik odbora. Spodaj podpisani izjavljamo, da smo pregledali račune o delitvi stavkovne podpore v znesku \$700 od poverjenstva JRZ. Nadalje je prispevalo Slov. Brat. Sam. Podpor. društ., Johnstown, Pa., \$21.10 in angleško poslujoče društvo št. 559 SNPJ v Canonsburgu, Pa., \$15. Vse te vsote so bile prejele ter pravilno in pošteno razdeljene.

Za odbor, Victor Vodšek, Louis Britz, Marko Tekauts, Jacob Ambrozich, Louis Glazar.

Smsina kosa.

Chicago, Ill. — Dne 24. januarja je v bolnišnici St. Antona v Chicagu preminul Frank Kristan, član društva "Pioneer" št. 559 SNPJ.

Pokojni Kristan je bil član jednote nad 20 let, h kateri je pristopil dne 28. novembra, 1907, in bil član društva št. 58 v Adamsonu, Okla., ter pozneje v Gillespieju, Ill., pri št. 465. Od tam se je z družino preselil meseca avgusta, 1927, v Chicaga, nakar je pristopil k društvu "Pioneer" z vso družino.

Rojen je bil 27. aprila, 1886, v Vačah pri Litiji, Sloveniji.

Pogreb se bo vršil v soboto dne 27. januarja, 1928, ob 1. popoldne iz hiše, 3141 W. 22nd street, na Češko narodno pokopališče. — Pionirji.

Apel slovenske žene.

Imperial, Pa. — Kot članica jednote in društva št. 29 že več let sem se namenila, da v par vrstah izrazim moje mnenje v Prosveti.

Delavske razmere so tukaj skrajno slabe. Noben rok ne obratuje, le Pittsburgh Coal kompanija obratuje svojega. Rojake pa opozarjam, naj se drže proč iz teh krajev in od te kompanije, ki akua streti našo organizacijo.

Zima je dolga, kakor neki se bomo preživeli brez zasluzka? Stanujemo v alabih stanovanjih, ki so narejena za stavarje. Kako bomo plačevali društveni assessment, če ne bo denarja? Pomoč je nujno potrebna. Ve slovenske žene, v krajih, kjer ni stavke in vaši možje zaslužijo, da vsaj pošteno preživite svoje družine, storite korake, da nam pomagata v stiski!

Pozdravi vsemu članstvu! — Frances Vehar, mati 6 otrok in žena stavarja.

Rojak preminul.

Milwaukee, Wis. — Tukaj je dne 22. januarja preminul naš brat Frank Rihar, član društva "Sloga" št. 16 SNPJ, ki je bil splošno priljubljen med Slovenci v naselbini, posebno pa med člani društva.

Pred leti se je tu naselil iz države Montana z družino. Tukaj zapušča pokojni žalujčo soprogo, sinova in hčere.

V imenu društva izrekamo družini naše globoko sožalje! — F. P.

Zahvala za pomoč. — Zahvaljujemo se za pomoč rojakom, katero smo dobili skozi rojaka Johna Terčelja iz Strabana, Pa., in istotako naši materi Slovenski narodni podporne jednote. Zelim pa, da bi nam rojaki še kaj poslali, ker smo še vedno v denarnih stiskah radi dolgotrajne stavke, sicer pa pri nas ne delamo že od leta 1924. Od aprila prošlega leta pa smo na stavki.

Se nič ni izgleda, da bo stavke kmalu konec. Za delom smo v polnem času hodili sem in tja, a smo le malo zaslužili in nam je vožnja vse pobrala. Organizirani pa smo tukaj 100% pri rudarski uniji in se vsi trdno držimo. V tej okolici ima Berta kompanija svoj rov, katerega obratuje s stavkoci. Tako nam ti ljudje odjedajo kruh; ko opravljajo to umazano delo. Mi smo pa pripravljeni, da zmaga bo naša; četudi imamo tukaj te nevedneže.

Drugače nam sedaj ne kaže, kot da se obrnemo na dobra arca, da nam pomagajo, da ne pomrjemo od glada, ter da naši otroci ne pomrjejo. Apelliram na rojake širom Amerike, da nam prikažejo na pomoč, ker beda je velika. Darovi bodo pošteno razdeljeni.

Pozdrav zavednemu delavstvu! — Frank Markovšek, član unije in jednote.

Veselica.

New Brighton, Pa. — Poziv na veliko skupno zabavo, ki jo priredi sledača društva v okolici: društvo "Nikolaj Lenj" št. 565 SNPJ, "Jugoslavenski Ogranak" MRO iz New Brighton, Pa., št. 85 HBZ in št. 199 HBZ iz Rochesterja, Pa.

Zabava se vrši 28. januarja, 1928, v Kenmor halli, 11 + 12. ulica, 8rd Ave., New Brighton, Pa. Delavci in delavke, društva so se zedinila in priredijo to zabavo v korist našim gladojočim premogarjem, ki so na štrajku več časa. Pozivamo na to zabavo vse. Čisti dobiček je namenjen štrajkarjem. Dolžnost vseh delavcev je, da prikažejo na pomoč borcem. Sviral bo tamburaški zbor "Sloboda" iz Rochesterja, Pa. Zabava prične točno ob 7. zvečer. Vstopnina za moške 50c, za ženske 25c. — Odbor.

NAŠI ODRI

Dve komediji.

Meadowlands, Pa. — Po daljšem odmoru, kar ni krivda članov kluba, temveč razmer v naselbini, kakršne so postale po 1. aprilu, se je članstvo dramskega kluba "Triglav" odločilo, da vpripori nekaj, kar naj nas izvele iz vsakdanje otopenosti in da malo pozabimo dolgočasnost in mizerijo sedanjih dni. Da pa ustrežemo tudi drugim narodnostim, med katerimi ima klub dovolj prijateljev, smo se odločili da vpriporimo dve igri, in sicer eno v angleškem in eno v slovenskem jeziku.

V angleškem jeziku bo vpriporjena igra "Parlor Matches," ki je "an engaging comedy of society," v dveh dejanjih.

OSEBE: Vance Trelford, Peter Dolenc, Don Blaney, Frank Conely, Ferdinand Popplet, Frank Tausel, Jerkes the Butler, Edward Blajak, Mrs. Selton, Agnes Zilko, Margaret, Suzanna, her daughters, Anna Blajak, Frances Lenassi, Gail Laurence, her Ward, Josephina Lenassi, Abigail Mullen, her Maid, Albina Lenassi.

V slovenskem pa bo vpriporjena igra "Vedež," burka v enem dejanju.

OSEBE: Janec, knez, V. Peternel, Urka, njegova žena, Mary Gruden, Ketr, vedež, Joe Blajak, Ketr, sestra, Mary Severich, Barba, sestra, Josephina Bojc.

Na programu je še več drugih stvari, resnih in šaljevih, tako upamo, da bo vsem ustrele.

Program začne točno ob 7. uri zvečer dne 28. januarja, 1928, v Miners' halli, Meadowlands, Pa. Vstopnina po navadi. Po končanem programu ples in zabava, ki si jo bo lahko vsak sam labral po svojem okusu, za kar bo skrbela Mladinska godba.

Na veselo avidenje!

Pub. odsek dram. kluba Triglav.

OPAZOVANJA

Kje je izvor nazadnjaštva. — Listi so raznesli vest iz Varšave, da je bil zadnji teden izvršen že drugi napad na človeka na Poljakem, ki je kupil radio. Topot so napad izvršile ženske v Censtohovu. Prišle so iz cerkve in navale na moža, ki je hotel napeljati anteno na strehi, češ da ne marajo "hudičeve iznajdbe" v svoji okolici. Na Poljskem je radio "hudičeva iznajdba".

Na Slovenskem se ni šel iz spomina kmet z Gorenjskega, ki je prišel v Ljubljano gledat "hudičja," kateri je vzel lokomotivo, ko so tam zgradili prvo električno. Danes še ni slišati, da bi kdo v Sloveniji iskal "hudičja" v radiu, da bi našli kmet, ki ljudje v stari domovini povprečno nič boljši od Poljakov. Da je to res, pričajo starokrajški listi, ki od časa do časa prinesejo kakšno vest, v kateri se očituje strašna zabost naših praznovernih ljudi. Pričajo pa tudi pisma.

Ti dni mi piše prijatelj našega lista iz stare domovine sledeče:

"Zadnje dni sem bil po opravih v bližini prijazne Škofje Loke. Med potjo sem srečeval ljudi, ki so nosili v različnih posodah vodo. Treh kraljev, katero so dan pred Tremi kralji požegnali ločki očete kapucini, ki imajo v ta namen v svojih prostorih cele vrste kadi napolnjene z vodo. Ko je voda požegnana, jo brunne ovčice raznesejo v manjših ali večjih posodah po bližnjih in daljnih vaseh. Srečal sem celo moške, ki so neli na svojih plečih velike posode — takozvane "lempe", kakršne imajo dvorji — s to vodo za celo vas v loških hribih. Sprva so se mi ti ljudje smilili. Rekel sem jim, naj bodo vendar pametni in naj poneso v goro prazne posode, vodo naj pa natočijo doma iz studenca, ker bo ravno tako dobra kakor ta, ki jo težko nosijo ure in ure daleč. Oni so mi pa rekli, da ima voda zdravilno moč zoper razne bolezni tako pri ljudeh kakor pri živali. Seveda se nisem vedel priklati z njimi, pač pa sem jim privoščil, naj se pote, ker so taki. — Ta dogodek vam omenjam radi tega, da boste videli, kako daleč smo še v gotovih stvareh v stari domovini. Zato se ne čudite, če v deželi vladajo klerikalci. Ti ljudje so še zelo daleč od vsakega napredka. Seveda, vodo av. Treh kraljev, ki pomaga proti raznim boleznim, tako za ljudi kakor za živali, bo pomagala, da odvrnemo od sebe nadloge, ki nas tarejo..."

Tako moj dopisnik. Kaj pa je navezadnje razlike med Poljakinjami, ki so nateple moža, ki si je kupil "hudičev" radio, in med loškimi kmeti, ki nosijo ure in ure daleč "zdravilno" škofjeloško vodo? Kdor verjame, da požegnana voda res kaj pomaga ali da ima kakšno posebno moč, je goden za vsako neumnost.

Praznovanje, olje najgrgega nazadnjaštva, kdaj te bo konec.

DR. KERN PREDAVA V CHICAGO.

Predavanje bo ilustrirano.

Chicago. — V četrtek dne 2. februarja t. l. bo predaval v auditoriju Slovenske narodne podporne jednote znani slov. zdravnik dr. Kern iz Clevelanda. Začetek predavanja točno ob 8. uri zvečer.

Predavanje bo ilustrirano s slikami in se bo nanašalo na njegovo potovanje po Evropi in zlasti po Sloveniji, kjer si je v prošlem poletju nabavil mnogo zanimivih slik ali filmov, katere bo projektiral na platnu v dvorani. Vstopnina k predavanju je 25 centov za osebo, da se krije eventuelne stroške auditorija, kar bo preostanka, bo pa šlo v sklad za stavkujoče premogarje.

Slovensko občinstvo v Chicagu naj izrazi to izredno priliko s tem, da pride dne 2. februarja ob 8. zvečer v auditorij SNPJ, 2657 So. Lawndale ave., v velikem številu, ki z obilnim posnetom bo pomagano tudi bednim stavarjem. — P. O.

Vesti iz Jugoslavije

Razmere v Jugoslaviji. — Babjeverstvo kot v srednjem veku.

(Izvirno.)

V Jugoslaviji so res čudne razmere. Človek bi včasih skoraj ne mogel verjeti, če bi se ne bi na lastne oči preprčal, da je vse res, kar je videl. Kako daleč je še Jugoslavija za zapadno Evropo v kulturi in civilizaciji, pa čeprav je tudi Evropa še jako daleč od prave demokracije, od pravega človečanstva in ljubezni med narodi!

Dasiravno so dežele jugoslovanske lepe pokrajine, čeprav tudi ljudstvo, ki prebiva v teh pokrajinah ni zlobno in hudodelno, vendar so šege in navade teh narodov take, da te morajo nehoti spomniti na pravljice in neverjetne dogodovščine, ki so se godile v srednjem veku, da celo starem veku. Menda ni nikjer na kulturnem in civiliziranem svetu tolikanj v dvajsetem stoletju nemogočega, kakor je menda mogoče in na žalost tudi vsakdanje pri nas v Jugoslaviji, kjer se gremjo balkansko politiko, kjer se gremjo anarhistične trgovce, juče najslabšega kalibra itd. V kulturnem, v gospodarskem in socialnem oziru živimo pač še vedno v srednjem veku. Malo je v deželi danes takih, ki se znajdejo iz vsega tega kaosa, bolj redko so oni, ki stavljajo vse svoje moči, da se odpravijo te razmere, da se doseže čim večji kulturni in socialni napredek jugoslovanskih narodov. Ali veliko je takih, ki hote delajo zmešnjave, ki hote unganjajo reči, ki danes med kulturnimi ljudmi niso v navadi...

Ni ni čudnega v Jugoslaviji, ako je izvoljen za narodnega poslance v beogradsko narodno skupščino kak znan lopov, ki ima na vesti več umorov, zločinov, tatvin, posilstev itd. In koliko je tudi zločincev, ki odločujejo o javnih razmerah, ki so javni funkcionarji državne uprave, državnega organizma. Sicer se take vrste tipi rekrutirajo v večini iz južnih delov jugoslavije, vendar dajejo dovolj prilike spoznanju moralno in vso kulturno — balkanskih narodov. Kdo more zato, kdo je morda proti, ako pripeljejo v najvišji forum, v parlament, popolnoma golega in izbepega človeka? Pred gospode poslance, pred gospode inozemske zastopnike in njihove gospe soproge... In ob belem dnevu! Kdo se proti proti "moralni" v ministrstvih, v uradih in prostorih, kjer poslujejo državni močje, ako se izkorišča ženske, lepe u radnice, ako morajo na veselje ali na radost igrati v pisarnah ljubice načelniku oddelka? — Pa je pač tako, take so razmere, taki so tudi ljudje...

In naj bo potem v politiki, v gospodarstvu, v finančni politiki kaj smotnega, boljšega? — Menda ne.

Tudi drugo življenje naroda, ki prebiva južno od Hrvatov, na Balkanu, je balkansko. Razširjeno je babjeverstvo, čarovništvo in vse take in podobne reči, kar je bilo mogoče pred stoletinami in stotinami let. Danes je to v Srbiji, Crni gori, Bosni in Hercegovini ter sploh v teh krajih na dnevnem redu. Kakšne morejo biti te žalostne razmere, nam mora dovolj jasno pričati naslednji dogodek, ki se je odigral v Hercegovini ob arbiški meji:

Pred nekaj dnevi je namreč prišel v selo Luče delavec Radica Bajetić ki znani žensčini, ki je imela poklice: čarovnica. Je to na daleč znana in zelo spoštovana naša čarovnica Andža Maričević. Čarovnice v teh krajih še vedno zdravijo ljudi in ima ljudstvo vanje veliko zaupanje. Tu di ta je poprosil za zdravlila delavca Jakova in Luko Jakovljevića. K sreči so zvedeli za to tudi žandarji. Uvedli so obirno hišno preiskavo, pri kateri so se odkrile neverjetne reči o široko razpletem babjeverstvu med narodom. Med drugim je oblast dognala, da je v fočanski bolnici umrl samo radi te "čarovnice" 19-letni fant Mirko Kulić, ker ga je jako čuden, pravzaprav srednjeveški način zdravlila. Milovan Dončić je namreč izpovedal, da se je s svojo

sestro nekoč odpeljal k čarovnici Andži v Luče, z namenom, da bi zdravila in tudi seveda ozdravila slaboumnega Mirka Kulića. Tri dni so potovali iz Črne gore k čarovnici Andži. Slaboumni Mirko je bil privezan na oslu in tako se je karavana počasi premikala k čarovnici. Po treh dneh so popolnoma izdelani in utrujeni prispeli k Andži.

Andža se je takoj spravila na delo in "lečenje". Medtem, ko so utrujeni potniki iz Črne gore legli spat od prevelikega napora, je čarovnica zvezala slaboumnega Mirka, ga slekla in mu polagala na prsa in trebuh razbeljeno žerjavico, zraven pa ga tolkla s palico po golih podplati. Nesrečnega sta pri tem držala še dva možka. Drugi dan pa ga je čarovnica namazala še z mastjo. Velike rane na trebuhu so se nesrečnemu Mirku odprle in krvavele. Seveda je moral nesrečni po nekaj dnevih vsled opeklin umreti, zlasti še zato, ker ga neki zdravnik v tistih krajih ni hotel vzeti v bolnico.

Ta dogodek, ki ga ima sedaj rešiti še sodnja, pove vse. Mislim, da dovolj karakterizira to ljudstvo. Zato ni čudno, da med tem ubogim in babjevnim ljudstvom ne prodirajo prosvetljeni nauki, da je ubogo ljudstvo izročeno na milost in nemilost fizičnemu in duševnemu izkoriščanju balkanskih razmer in izkoriščevalcev. Onega, kar vsako ljudstvo dviga, ni med njimi.

Prečanska fronta v Jugoslaviji.

V Beogradu je že nekaj dobrih mesecev radikalno demokratska koalicija združena s prievskom slovenskih klerikalcev. Načelnjuje je gospod Velja Vukičević, za katerim pravzaprav ne stoji niti radikalna stranka, nima niti pravega programa. Vendar pa se drži ta vlada ne kako sumljivo že več mesecev. Je to nekaj čudnega za jugoslovanske razmere, kajti mi nismo navajeni baš na stabilne vlade. Je za naše gospode narodne očete veliko boljše, ako se večkrat "pomenjajo" na vladnem konfliktu. — Toda prišli smo v zadnjem letu v neko novo razdobje. Razdobje, ki obeta prinesiti tako teoretično pripravo konsolidacijo narodnega gospodarstva jugoslovanske države ter sploh normalizacijo, ki je za pozitiven in uspešen razvoj tako nujno potrebna. Ne more pa se trditi, da imajo baš ti gospodje, ki tvorijo danes in že več mesecev sem, najvišji forum jugoslovanske države, resen namen gospodarsko dvigniti celokupno Jugoslavijo, torej vse pokrajine, kjer prebivajo Srbi, Hrvati in Slovenci. Na žalost je treba ugotoviti, da današnja vlada nima tega namena, ker ji je predvsem sredstvo in cilj: zapostavljanje nerazbiskih prebivalcev.

Smo pač v kapitalistično-meščanski državi, kjer ne moremo pričakovati drugačnega stremeljenja. V Beogradu je pač izrečeno meščanska srbska vlada, kateri je predvsem samo to, da na račun prečanskih prebivalcev, ta je Hrvatov in Slovencev, pa tudi prečanskih Srbov in narodnih manjšin (Madjarov in Nemčev) konsolidira sebi gospodarsko soliden teren, ki naj bo le kot balda za gospodarski razvoj hegemonističnega srbskega meščanskega razreda. — Tak je kapitalističen sistem tudi v Jugoslaviji in prav dobro se izvaja v praksi krilatič: "Skrbi zase, ne za brata."

Vlada v Beogradu valed tega ni narodna vlada, izbrana iz zastopnikov naroda, iz zastopnikov Srbov, Hrvatov in Slovencev. In valed tega je jasno, da se mora proti taki vladi organizirati opozicija zastopljenih, ki se rekrutirajo iz prav vseh slojev, največ pa iz slojev hrvatskega in slovenskega naroda.

In res! Že v jeseni leta 1927 se je organizirala proti sedanjim vladni koaliciji prečanska fronta, to je koalicija najmočnejših opozicijskih strank: Samostojnih demokratov, pod vodstvom Svetozara Pribičevića in hrvatskih kmetov pod vodstvom proslavca Stjepana Radića, ki je svojačasno pokleknil pred po-

kojnim N. Pašićem. Ta koalicija radičevcev, zemljoradnikov in samostojnih demokratov si je dala ime: Kmetško demokratska koalicija.

Ali čeprav ta opozicija že nekaj mesecev pogubno ruje vladno politiko in čeprav vedno napoveduje padeč Vukičevićeve vlade, vendar je ostalo še vse pri starem. Velja Vukičević ima neverjetno veliko zaupanje v kralja, pri kralju, ki mu daje tudi vso moč nad prečani. Prečanska fronta, dasiravno jako potrebna in dasiravno močno organizirana, ne more proti sedanjim koalicijskim starem Velje prav ničesar ukreniti. Prečanska fronta dejansko more biti le na papirju, ker v Jugoslaviji še vedno vlada moč vojaštva in žandarjev. Ti pa so seveda na strani Vukičevića in srbskega meščanskega razreda, ki hoče bogateti ne samo na račun srbskega delovnega ljudstva, nego tudi na račun hrvatskih in slovenskih delavcev in kmetov.

Že pred nekaj dnevi smo poročali, da za novo leto ali za praznike, ki posebno v Beogradu trajajo prav dolgo časa, ni pričakovati nobene nove vladne kombinacije. Je vlada Vukičevića in žandarjev preveč trdna. Prečanska fronta pa, ki se predvsem bori za enakopravnost vseh jugoslovanskih prebivalcev, za enakopravnost vseh treh jugoslovanskih narodov, Srbov, Hrvatov in Slovencev, je preslaba, da bi mogla uspešno nastopiti in se boriti proti srbski meščanski hegemoniji. Naše napovedi so se uresničile in tako prav lahko tudi povemo v naprej, da že dolgo ne bo izglede, da bi se v Beogradu reči tako zasukale, da bi prišli v vlado tudi sedanjí opozicionarci, pa to bodisi iz vrat hrvatskih kmetov ali samostojnih demokratov Pribičevićeva ali Žerjavovega kalibra. Gospodje v Beogradu še vedo zakaj. Saj ima prečanski človek še toliko denarja, da bo mogel plačevati še itak previsoke davke. In to vidijo generali i žandarji i sam gospodin Vukičević, ki ne da rad iz rok vladnih vajeti.

Ravno nekaj preveč dobrega bi tudi ne napravili gospodje iz prečanske fronte, če bi se jim posrečilo zlezi v vlado. Jih še dobro poznamo. Izenačenja davkov, znižanja davkov ali delno kakke odprave, pa ne smemo pričakovati ne od Vukičevića ne od Radića, ne od Pribičevića, ne od žandarjev. To so delavci in kmetje videli že neshetokrat in baš od teh ljudi.

Zato tudi prečanska fronta, čeprav na mestu, ne bi za delavsko ljudstvo, ono ljudstvo, ki je nevedno ali ki danes ustvarja premične in nepremične vrednote, ne bo prinesla blagostanja prečanskemu prebivalstvu. Dokler ne bodo vladali v Beogradu interesi delavnega ljudstva, uradnikov, delavcev in kmetov, toliko časa bodo izkoriščevalske vrste fronte, čeprav nosijo lepa imena. Ljudstvo pa bo imelo uspeh le od delavsko-kmetake razredne fronte, ki je danes v Jugoslaviji še ni. Edino ta fronta more čuvati interese delovnega ljudstva in dati blagostanje narodom v Jugoslaviji.

Nesrečna žrtve kovinskega stroja. Dne 3. jan. se je zgodila v tovarni "Kovina" v Mariboru že tretja težka nesreča pri enem in istem stroju. Pred dobrima dvema letoma je enega delavca ubilo, pred tremi meseci je drugi delavec izgubil roko in sedaj je zadela enaka nesreča komaj 19letnega strojnega ključavničarja Ivana Kolarja.

Pred pričetkom dela je opazil, da sili transmisijski jermen na stran. Z naglim sunkom ga je hotel uravnati. Jermen pa ga je zgrabil za roko. Ko je fant napel vse sile, da bi roko osvobodil, ga je dvignilo in štrikrat zasukalo naokrog in mu odrezalo desno roko precej višje nad lakto. Nezavesten se je zgrudil nesrečni Kolar na tla. Na njegov krik so prihiteli drugi delavci, ki so ustavili stroj in nudili ponesrečenemu prvo pomoč. Poklicani rešilni oddelek ga je pripeljal v bolnico.

Ali klišé znati pravimo glasiti: Čitati slovenski? Narodi si "Slovensko-argilsko slovenski", kotore je izdala in ima na predaj Kajtlova maten S. N. P. J.

Tekstilna industrija v Jugoslaviji

(Izvirno.)

Jugoslavija je v prvi vrsti agrarna država, vendar bi bilo napačno iz tega sklepati, da je dežela prav brez vsake industrije. Jugoslovanska tekstilna industrija namreč ne obstoja v večjih velepodjetjih, oziroma tvornicah, temveč je iz nebroj manjših obratov ter podjetij, ki so vsled neznačajnega obsega skoro nepoznana. Le v cementni, železni in premogokopni industriji se dobi večja podjetja, v katerih je zainteresiran predvsem le tuj kapital in od katerih alovijo nekatera tudi v inozemstvu. Cementna, lesna in premogokopna industrija so celo v stanju staviti nekaj svojih proizvodov na razpolago za izvoz. Najbolj nepoznana pa je v inozemstvu jugoslovanska tekstilna industrija, ki se je v povojnih letih skoro iz nič razvila na precejšnjo stopnjo, tako da je sedaj v stanju kriti eno tretjino domače potrebe.

Zanimivo pri vsem tem pa tudi je, da se v Južni Srbiji sadi v majhnem obsegu tudi bombaž in sicer v okolici Bitolji in Skoplja. Leta 1925 se je pridelalo tri sto tisoč kilogramov te dragocene industrijske sirovine. Sicer pa ta množina niti od daleč ne zadostuje potrebam rastoče domače industrije. Uvoz bombaža in bombažnih niti se je v povojnih letih višal, kar priča o hitro razvijajoči se industriji. V tonah je to število naslednje:

Leta	Sirovi bombaž	predvaja
1920	237	3,541
1921	3,764	7,781
1922	4,169	4,783
1923	4,554	5,585
1924	4,960	6,095
1925	5,753	7,754
1926	6,893	7,608

Jugoslavija drži zaščitno carino za vse tekstilne proizvode, kar sicer povzroča, da se v Jugoslaviji običajno dosti dražja kot so na primer v sosednjih državah, ali zato štiti s tem domačo tekstilno industrijo, ki se razvija kot je razvidno iz gornje statistike. Iz teh podatkov pa je tudi razvidno, kakšen napredek je bil storjen od leta 1921 do 1927.

	1921	1927
družb	11	20
predilnice	4	6
tkanin	11	21
klopec	84,500	112,000
predilnih stolov	3,190	5,941
HP (konjaskih sil)	7,070	12,439
delavcev	3,495	9,450

Potreba industrije na bombažu je za sedem milijonov kilogramov. Največji napredek zaznamujejo na Hrvatskem, kjer se je število tekstilnih družb zvišalo od ene na 6, v Sloveniji pa od dveh na pet. V Srbiji je ostalo stanje v tem oziru neizpremenjeno, to je šest. Prednost letne produkcije tekstilne industrije v Jugoslaviji se ceni na 850 milijonov dinarjev. Pred vojno seveda še ni bilo v teh krajih tako rekoč nobene tekstilne industrije. Potrebe teh krajev so tedaj krila le znana industrijska skladišča na Češkem, Poljskem in drugih državah. Važen je v tem oziru posebno Lodz. Uvedba zaščitne carine je otežila tem industrijam izvoz v Jugoslavijo. Zato so premestile del svoje produkcije v Jugoslavijo, da se na ta način izognejo plačevanju uvozne carine.

Te tekstilne družbe na Češkem in Poljskem so ustanovile v Jugoslaviji lastne tovarne in obrate, v katerih uporabljajo večinoma stare stroje, ki so jih pripeljali a Češkega in Poljskega. Gospodarska konjunktura tekstilne industrije v Jugoslaviji je sedaj povoljna in je pričakovati še nadaljnjih uspehov iz zvečanje produkcije, le ona podjetja, ki so se ustanovila samo z domačim jugoslovanskim kapitalom, pa to bodisi srbskim, hrvatskim ali slovenskim, čutijo težo dragih investicij, ker so prišli leta vsako leto vstaviti v amortizacijo vedno višje vrste.

Domača produkcija tekstilne industrije sicer še ne zadostuje potrebam doma in je treba še vedno uvažati velikih količin, ali tekstilna industrija v jugoslovanski državi napreduje in se tudi produkcija vidno veča, kar je lep znak za dvig industrije in gospodarstva v Jugoslaviji sploh. —

RAZNE VESTI

NESREČE SO DNEVNA PRIKAZEN MED RUDARJI NA ANTRACITNEM POLJU.

Tu se podre strop in skalovje ubije rudarja. — Drugje pridre prazni ali pa polni vozički in zmečkajo nič slutečega rudarja.

Shamokin, Pa. — Parna piščalka pri premogovniku je zatulila in Walter Kazier je šel z drugimi rudarji na delo. Delal je v Luke Fiederjevem premogovniku. Stopil je v koš z drugimi rudarji vred in se spustil v premogovnikovo žrelo.

Prišel je delati na svojem prostoru. Neprizadevan se je nekaj premaknilo in nanj je padlo nekaj ton škrovin. Bil je seveda na mestu ubit. Kasneje so ga njegovi tovariši potegnili izpod groblje škrovin.

Kazier zapušta ženo in osem otrok. Premogovniški podjetnikom to ne dela starih las.

Ravnatelj dne je smrtno ponesrečil rudar Emil LeHage, star 33 let, v premogovniku Locust Mountain. Podsula ga je škrovinna kot Kazierja.

Iz Wilkes-Barra pa poročajo, da so vozički ujeli rudarja William Griffitha, ki je bil vodja pevskega zbora v Kinstonu. Nesreča se je dogodila v premogovniku Kinston Coal kompanije. Tudi Griffith je bil na mestu mrtve.

KAKO "OPENSAPAR" RAVNA Z ORGANIZIRANIMI DELAVCI.

Drugače pa "opensapar" govori, da ravna enako z organiziranimi in neorganiziranimi delavci.

Chicago, Ill. — Pri Chicago Rock-Print kompaniji dela več ko sto delavcev, kadar napoči sezona. Ta kompanija kaznuje organizirane delavce z odtrganjem mezde, ako delavci pridejo od pet do deset minut kasno, ne da bi jim bil radi tega odtegnjen samo en cent.

Ognjegasnica obsojena v zapir radi požigov.

Charleston, W. Va., 25. jan. — Frank Bilmyer in Winton Goldaday, ognjegasnica, sta bila obsojena vsak na tri leta zapora, ko sta priznala krivdo, da sta podtaknila več ognjev v pretečenem letu v raznih delih mesta.

Družina 7 oseb se ubila.

Norwich, Conn., 25. jan. — Sedem oseb je bilo v torek ubitih, ko je avto, ki ga je vozil Herbert Whitetaker, treščil iz nekega mosta v reko Shetucket. V avtu je bil Whitetaker, njegova žena in pet otrok.

Samomor mladenke.

Cedar Rapids, Ia., 25. jan. — Iz žalosti, ker je njen ljubimec, 17-letni Carl Hawkins končal srednjo šolo v tem mestu in v domnevi, da jo ne bo več spremljal na njenih pohodih, se je v torek usmrtila 15-letna dljakinja Esther Keefer.

Rumunski minister pri Mussoliniju.

Rim, 25. jan. — Mussolini in rumunski zunanji minister Nikolaj Titulescu sta danes začela konferenco o zadevah na Balkanu. Koj je Titulescu prišel večeraj v Rim, je dejal časnikarjem, da ima Rumunija enake simpatije do Italije kakor do Francije. Iz Rima gre v Pariz.

Ženska umrla vsled opeklin.

Logansport, Ind. — Henrietta Hess je v torek umrla vsled opeklin, ki jih je dobila, ko se ji je vnela obleka, ko je skušala prižgati petrolejsko svetilko. Njena dva sina, ki sta skušala pogasiti ogenj, sta bila tudi opečena.

Delavska vlada na Norveškem.

Oslo, 25. jan. — Delavska stranka je dobila mandat, da organizira svojo vlado na Norveškem.

Butte, Mont. — Večini rojakov širom Amerike je znana naselbina Butte, Mont., kjer obratuje

mogočna družba bakra s svojimi mesečnimi zakoni, za usodo ubogega delavca. Ravno sedaj v sredi ayme je brezposelnost vedno večja in večja in to sedaj ko ima baker najvišjo ceno. A rudniki pa počivajo. Zavedni delavci si lahko misli kaj je temu vzrok. Nič drugega kot to, ker mislijo da s tem laglje strmoglavijo uboge stavarke v Colorado in Pennsylvaniji. Ali zavedno delavstvo je prepričano, da jim to ne bo pomagalo do rešitve, če ravno tepejo in ubijajo delavce v zaporih in na stavkovnih stražah. Valed tega vam kliče delavstvo iz bakrenega okrožja in še posebno iz te naselbine le nevstraheno naprej do cilja, do zmage! Rea je, da je prizadetih tudi precejšnje število članov naše dične S. N. P. Jednote, ampak nanjo se lahko zanesete, da ona vas ne zapusti, v sili in potrebi pomaga po možnosti. Vsako zavedno društvo pomaga in dela kar največ mogoče v pomoč za stavarke; onemoglim in brezposelnim. Tudi naše društvo št. 207 "Slovensko Hrvatska Sloga" S. N. P. J. ni pri zadnjih v tem oziru.

Tudi mene veže dolžnost, se lepo zahvaliti naši S. N. P. J. in društvu št. 207 v Butte, Mont., katero je meni bilo v veliko pomoč za časa moje 18 mesecev dolge bolezni in dyakratne operacije, za kar sem prejela lepo svoto denarja. Kaj bi bilo s menoj ali kom drugim kadar te zadena taka nesreča, dolga bolezen, operacije itd., revščina in nisi pri nobenem društvu ali organizaciji. Slovenci in ostali Jugoslovani, kateri še niste člani naše dobre podporné organizacije, pridružite se čimhitreje mogoče, ker nihče ne ve, ne dneva, ne ure kedaj bo v skrajni potrebi. Kakor sem že omenila o bolezni osemnajst mesecev dolgi bolezni zakar moram reči, da lepo število članov in članic društva št. 207 mi je bila v veliko prijateljsko in finančno pomoč, zakar jih ne bom nikdar pozabila, ter jim ostanem hvaležna do smrti. Je pa že tako, da je pri vsaki stvari tudi opozicijsalna stranka, ki dela sitnosti vedoma, nalašč, ali iz zavisti in to eni ali drugi stranki.

Plumbarji nočejo petdnervnika.

Chicago. — 1200 članov unije "Journeymen plumbers" je v torek zvečer soglasno odglasovalo proti petdnervnemu delavniku v tednu.

12 mornarjev utonilo.

Bergen, Nemčija. — 12 mornarjev je v torek utonilo, ko se je v morskem viharju razbil parnik "Albatross" na vožnji z Gibraltarja v Bergen.

Letalec se ubil.

Macon, Ga., 25. jan. — F. J. Irwin, učitelj v tukajšnji letalski šoli, se je v torek ubil, ko je njegovo letalo treščilo na zemljo.

Bankir umorjen.

Cordell, Okla., 25. jan. — Trije banditje so v torek vlomili v tukajšnjo narodno banko, umorili Ben Kelhna, podpredsednika in odnesli \$800.

Tako je bilo tudi za časa moje bolezni, da so nekateri prav pridno delali nato, da bi preprečili

mojo bolniško podporo, lahko pa rečem, da razsodni člani našega društva niso tega veliko upoštevali, ker so vedeli, da ni resnica o čemur se je zahrbtno delovalo in vedeli so tudi to, da anonimna pisma, ki so bila poslana na gl. urad, da so neresnična in da je to vse narejeno le iz gole zavisti. Oseba, ki je to delo izvrševala, je dobro vedela v kakšnem stanju se nahajam in vedela, da ako bi hotela krčiti pravila S. N. P. J., v taki smeri kot me je hotel, oziroma, je mene anonimno ovadila, je sama tudi dobro vedela, da valed moje bolezni bi meni ne bilo mogoče tega izvršiti zakar, kajpak tudi ni primanjkovalo pri pogledu mojega zdravnika. Želela bi, da taki ljudje, ki šele svojemu bližnjemu slabo, da se vsaj toliko prej prepričajo, ako je to mogoče o čemur te dolže v položaju kakorisknem sem se jaz nahajala. Skratka to je grda zavist in nepotrebno osebno maščevanje. Še nekaj bi rada omenila in sicer, tukaj v Butte, Mont., je tudi dosti že odrasle mladiine, katera bi se rada organizirala, ali začetek je bolj težak, posebno če ni na razpolago boljše izvešbašnih moči. Da bi ne bili na severozapadu najzadnji bi tem potom prosila člane društva št. 207 S. N. P. J., da bi kajhitreje mogoče kaj vkrenili in začeli s agitacijo, ter pomagali naši mladini, da se organizira. To je kajpak edina prava pot dobiti našo mladino v naše vrste. Le 10 novih članov je potrebno, da se ustanovi takozvano "THE YOUNG ENGLISH-SPEAKING LODGE" društvo za S. N. P. J. Lahko bi se kaj vkrenilo mogoče že na prihodnji redni seji društva ako se kdo za stvar zavzame in prične, pa bo slo. Vsa d danes je S. N. P. J. Jednota za vzgled drugim, želimo in hočemo, da tudi ostane še zanaprej neke take, ampak največja in najboljša Slovenska organizacija v Ameriki oziroma vsem svetu. Torej naprej, da pokažemo, da tudi naša bakrena naselbina ni najzadnja. Pozdrav vsem članom in članicam S. N. P. J. širom Amerike. — Annie Zupet. — Adv.

IZ NEW YORKA V JUGOSLAVIJO
POD OSERBNIM VODSTVOM!

VELIKONOČNI IZLET

NA PARNIKU

AQUITANIA

Odpluje iz New Yorka v Cherbourg
v SREDO, DNE 21. MARCA

Praznujte Velikonoč pri stariših in srodniških, ki vas težko pričakujejo. Potujte pod izvešbami vodstvom Mr. A. Markus-a, člana new-yorskega urada Cunard Line, ki bo skrbel za vas in za vašo prtljago. Potujte udobno. Prostorji na "Aquitaniji" so veliki in udobni. Domača hrana. Zamakate si še sedaj povratno vožnjo in priležite denar.

Za nadaljne informacije vprašajte kateregakoli Cunard agenta ali pišite na:

CUNARD LINE

346 N. Michigan

Bldg.

Chicago, Ill.

STARA POVEST

Bil je pripovednik, ki je pripovedoval:

— Nekoč se je človek vzdignil in šel na potovanje. Hodil je po ravninah in planinah, povsod kjer je bilo stopati njegova noga. Tako ga je peljala pot tudi preko gorovja. Prišel je v sotesko, kjer je ležala na cesti, vodeči v klanec, težka skala.

Ko je človek videl, da se ni mogoče izogniti skali, ne na levo, ne na desno, niti je preplezati, se spoznal, da mora skalo odstraniti. In lotil se je z vsemi svojimi močmi, da jo odrine, ali vsaj toliko premakne, da bi se dalo zmazniti mimo. Trudil se je in delal in se upiral, a zaman. Skala je ležala nepremično in se ni niti zganila pod napori človeka.

Utrujen je prenehal popotnik in uvidel, da je zaman njegov trud. Njegove moči so bile prešle, da bi skalo vsaj zganile, nekoliko premaknile, kaj šele odvalile.

Ko je spoznal svojo nemoč, se je ves utrujen in žalosten vsedel na tla in polotil se ga je strah.

In je dejal:

"Kaj se bo zgodilo z menoj, ko pride noč in me zasači v osamljenosti? Nimam hrane,

nimam prenočišča. Divje zveri se pa bodo pojavljale, iskajoč svoj plen."

In ko so bili vsi njegovi možgani prepolni te strašne slike, je prišel nek drug popotnik in hotel mimo. Ko pa je videl, da mu skala zapira pot, je poskušal, da jo odstrani. Mučil se je na vso moč, a skala se ni niti zganila. Njegov napor je bil zaman. Molče se vsede na tla in obupno skloni svojo glavo...

Prihajali so drugi popotniki. Eden za drugim so prihajali in hoteli dalje, ali skala na ozki cesti jim je zapirala pot. Vsa se je loteval, da jo odvali, se trudil; a ves utrujen je spoznal, da je njegova moč prešlela, da skalo odmakne. Žalostno so stali pred skalo in polasčali se jih je močan strah.

Pa je rekel eden, da bi prekinil molk:

"Močne so moje mišice in na mojem potovanju se mi je še vedno posrečilo, da sem premagal ovire. Ali ta ovira, ta skala je ogromna. Moja moč ji ni kos."

Pa je rekel drugi:

"Poskušal bom še enkrat, da jo premaknem."

"Ko je to izrekel, se je krepko uprl v skalo. Njegova mišice so vzvalovale. Zile so se napele. Prvi so se vzbodile. Noge so postale kakor struje.

Vsi drugi so gledali in v arcu želeli, da se mu posreči odvaliti skalo. Zakaj vsem bi to bilo v korist in vsi bi lahko šli dalje.

Ali skala je ležala nepremično.

Onemogel je povsod človek roke in žalostni vzdihnil:

"Ni mogoče!"

Za trenutek se je lotil dela drugi. Tudi njegov napor je bil zaman. Noč pa se je bližala in z njo nočne zveri, iskajoč si plen.

Se mnogi od zbranih popotnikov se je loteval, da odvali skalo in želje vseh so ga spremljale. Vendar se ni nobenemu posrečilo odmakniti skale.

Tako se je zbrala že cela množica popotnikov, zakaj vsak hip je priokrajal novi.

In ko je naraščal v njih prsih obup, ko so se nekateri že obračali, da se vrnejo po potu nazaj, od koder so prišli, pripravljeni odreči se svojemu hrepenju, videti nove kraje, se je oglašil nekdo iz množice in dejal:

Sotrpini! Molimo k našemu Bogu, ki prebiva v nebesih in vidi našo bedo. Prosimo svojega Boga, naj se nas usmili radi naše slabosti in naj nam odvali to skalo s ceste, ki nam zapira pot."

In vsi so poklekili in vroče molili k Bogu, ki prebiva v nebesih, da se jih usmili in odstrani skalo.

Ali skala je ostala nepremična in ni se zganila.

Pa so gledali vsi in jeza jim je žarela v očeh:

"Bog noče uslišati naše molitve," so rekli. "Njemu je v zabavo, da gleda, kako se mučimo in kako trpimo."

Nekdo pa je rekel:

"Gotovo je kdo med nami, ki je velik grešnik. In Bog nas vse kaznuje radi tega grešnika. Naj gre oni izmed nas, ki ima tak greh, nazaj, da nas bo Bog uslišal!"

Ali nikdo se ni odstranil, ker nikdo ni hotel priznati, da je grešnik.

Izmučeni so stopali ob skali, se je dotikali, jo suvali. Skala pa je ležala nepremično. In vsak, ki se je je dotaknil, je čutil, da je mrzla; vsak, ki jo je sunil, je spoznal, da je trda, zakaj bolno ga je njen sunk udaril nazaj.

Tedaj pa je vstal nekdo izmed potnikov in zaklical:

"Sotrpini! Kakšni ljudje smo mi. Vsa izmed nas je občutil, da je prešlab. Kdor se je v njo zaletel, je čutil bolečino, skala pa se ni zganila. K Bogu smo se obračali, prosili ga, naj on skalo odvali. Ali skala je stala nepremaknjena in stoji sedaj še pred nami. Zapira nam pot in nam ne dovoliti naprej. In ostati bomo morali pred njo vekomaj, ali pa se vrtni nazaj, če je ne odstranimo."

Da bi čakali na kako pomoč, ki nam bi skalo odvalila, je zaman misliti. Nikdo nam tega ne bo storil, ker smo videli, da noče niti Bog skale odvaliti.

Sotrpini! To mi je vzbudilo misel. Vsa od nas ima svojo moč. Združimo to moč posameznika v skupno moč, da vidimo, ali je skala tudi skupni moči kos. Vsi, kar nas je in in ki nam gre pot naprej, se združimo kakor eden, lotimo se skale. Poakusimo, zakaj naša združena moč je mogočna! Mi sami, združeni, moramo biti svoja pomoč!"

In vsi so vstali in vsi so se uprli v skalo z vsemi močmi. In glejte, skala se je zganila. Še bolj so pritiskali in skala je bila s ceste odvaljena.

Pot je bila svobodna za vsakega potnika in moč skale je skopnela pred skupno močjo popotnikov.

"Poglejte," je rekel nekdo od njih, ko so stali na svobodni poti. "Posamezniki je nismo zmogli. Molitev k Bogu je ni odstranila. Ko smo pa naše moči združili in nastopili, pa ni vzdržala. Naša pot je svobodna. Svobodna je z našo združeno močjo. Mi sami, a svojo združeno močjo, smo kovači svoje usode."

In vsi so bili veseli in ponosni na to spoznanje ter potovali dalje.

— Kaj pomeni ta zgodba, — je rekel pripovednik. In je razložil:

— Množica popotnikov, to je proletariat. Cesta, po kateri potujejo, je življenje. Skala, to je beda in trpljenje, izkoriščealec delovne sile proletariata, ki posamezniku atopa na cesti in mu jo zapira ob vsakem koraku, to je, mu pije kri in moč.

Nikdo ne more premakniti in odvaliti skale sam. Ali onim, ki potujejo isto pot in so organizirani, ni nobena zapreka močna dovolj, da bi je ne odstranili. Zakaj moč organiziranih, moč organizacije je tako močna, da premaga vsako oviro. Oni so odstranili z združeno močjo tisto skalo, ki jim je zapirala ceto. In njih pot je šla kvišku — k svobodi in zmagi. Naredimo tudi mi tako! (Po stari francoski pripovedki.)

Cela družina zgorela.

McFadden, Wyo., 25. jan. — John King, farmer v bližini tega mesta, njegova žena in trije otroci, so v terek zgoreli v plamenih, ki so uničili njegovo gošpodarsko poslopja.

Stirje ubiti v avtomobilski nesreči.

Paton, Ia., 25. jan. — Stiri osebe so bile v terek ubite, ko je avto, v katerem so se vozili, kolidirala s težkim trukom, naloženim z ledom.

Ako imate kilo poskusite to zastoj

Priložite na kakor koli kilo, stave ali novo, veliko ali malo in našli se boste na poti, ki je prepril že na tisoče.

Poslijemo zastoj, da dokažemo to

Vaš moč, črna ali svetla, ki ima kilo, naj bi pital takoj na W. S. Rice 551 T. Main St. Adams, N. Y., po brezplačno ojačano zdravilno podlago. Deste to na kilo in mišice se prične krčiti, prične se vsaki skupi, tako da se odprta nevarna zadržana in potiska masa, smeti ali drugi stvari se odpravljajo za vodo. Ne zamerite: pismo po brezplačno poskušanje. Tudi če vas kilo ne vrže, čemu trpeti to situacijo? Čemu biti v nevarnosti, da se sprostite s smadnim trupom, ko so tega lahko obvarujete, in ki je še tisoče ljudi spravili na opretnostno pot? Veliko stvari smo in čemu je nevarno v nevarnosti, ravno radi tega, ker jih kilo ne boli in ker lahko vseno delajo. Pšite še danes po brezplačno poskušanje, ker je vsak zdravstven in je pomagal odstraniti kilo veliko za dve maki poti. Torej pošljite in poskusite takoj ko prejmete, poskušajte se tega kupca.

ZASTOJ ZA KILU
W. S. Rice, Inc.
551 T Main St. Adams, N. Y.
Pošljite mi popolnoma zastoj, vsa naša zdravila, podlago za kilo.
Ime
Naslov
Država

NOVOLETNO PRIPOROČILO

Zelodčne nerodnosti so precej velika stnost. Ti vam pekvarijo precejšnji del vašega leta, ako ne držite vašo črva odprta s pomočjo Trinerjevega grenkega vina. Ta odvajala tonika prežene slab tek do jedi, zaprtice in splošno oslabelost. Vzorec steklenice se pošlje brezplačno od Jos. Triner Co., 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill., po prejemu 10c za pokritje poštnih stroškov. — Trinerjev Liniment vam hitro pomaga proti revmatizmu in nevralgiji, Triner's Cough Sedative in Cold Tablets so najboljšje zdravilo za orehlad.

Ojača kri in vitalne organe

Vsemito Nuga-Tone ako imate slabo, vado kri in oslabele organe. Več kot milijon ljudi in časa si je pomagalo k boljšemu zdravju. Vred vživljanja tega žudovitega zdravila. Nuga-Tone tudi ojača živce in poveča moč; odpravi pogo na lico, kakor tudi vse ledvinske in neburne nerodnosti. Povrne vam mirno in krepko spanje, sploh iz vas staro popolnoma novovala.

Kupite ene steklenice še danes in se pripravite o čudovitem uspehu tega zdravila v vašem služaju. Prodaja so v lekarnah z jamstvom, da se denar vrne ako ne pomaga.

CLANI IN DRUŠTVA SNPJ.

Na rokah imamo še nekaj Zapisnikov 8. Redne konvencije SNPJ in ker je sedaj prišla razprava o pravih SNPJ za bodočo konvencijo, je zelo ugodna prilika, da si nabavite ta zapisnik. Kdor nam pošlje 15c v poštinih znamkah, mu pošljemo ta zapisnik. Pišite na: Književna Matrica SNPJ, 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Telefon Cadillac 9437
Tel. na dom Empire 5775

IVAN A. MAROHNIC
Attorney at Law
(ODVETNIK)
Govori slovensko
1129-1131 First Nat'l Bank Bldg.
Woodward Avenue and Cadillac Squares,
DETROIT, MICH.

MI izdelujemo in importiramo
Italijanske
harmonike
odlične za svate.

Naša cena je nižja kot pri katerikoli drugi trgovini. — Brezplačno poskušanje našim odjemalcem. — Vprašajte po brezplačnem omiku.
RUATA BERNHILL & CO.,
1914 Elm Island Ave., Dept. 26, Chicago, Ill.

NAPOČITE SI KNJIGO
"AMERIŠKI SLOVENC!"

IZVRSTNA PRILIKA

Člani in članice S. N. P. J.

Sedaj lahko dobite

list Prosveta vask dan za eno leto in knjigo AMERIŠKI SLOVENC!, vredno \$5.00—ako nam pošljete brez odbitka svoto \$8.00.

Ali pa tri knjige: SLOV.-ANGLEŠKA SLOVNICA, vredna \$2.00, ZAKON BIOGENEZIJE, vredna \$1.50, in PATER MALAVENTURA V KABARETU, vredna \$1.50, skupaj vrednost \$5.00 in dnevnik Prosveta za eno leto za svoto \$8.00.

Te velja za člane S. N. P. J. za vse stare in nove naročnike. Ne člani plačajo \$9.20.

Lahko dobite pol leta dnevnik Prosveta in skupno vrednosti za \$2.50 knjig, n. pr. JIMMY HIGGINS, ZAKON BIOGENEZIJE, ali pa ZAJEDALCE in HRETNICO in INFORMATOR, ako nam pošljete svoto \$4.00. Ne člani pošljejo \$4.60. Ali pa za \$3.00 pol leta list Prosveta in knjigo JIMMY HIGGINS. Nečlani \$3.60.

To vse velja za stare in nove naročnike. Vsa mora poslati celo svoto brez odbitka. Denar in naročila pošljite na upravništvo na naslov:

Prosveta, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Ime

Naslov

Država

Čl. društva

NAROČNIKI POZOR!

Znamenje (Dec. 31-27) pomeni, da vam je naročnina potekla ta dan. Ponovite jo ravočasno, da vam lista ne ustavimo. Ako lista ne prejme, je mogoče vstavljen, ker ni H plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče vstavljen vled napačnega naslova, pošljite nam dopisnico in avedite stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri katerih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je \$6.00 in za pol leta pa \$3.00. Član S. N. P. J. doplačajo \$4.80 zeto, za pol leta \$2.40.

Za mesto Chicago in Citero a leto \$7.50, pol leta \$3.75, za člane \$6.30.

Za Evrope stane za pol leta \$4.50, za vse leto pa \$9.00.

Tednik stane za Evrope \$1.70. Člani doplačajo samo 50c za poštnino.

Mladinski List stane za celo eto \$1.20.

Naročnice lahko tudi sami pošljete na naslov:

UPRAVNIŠTVO

"PROSVETA"
2657 S. Lawndale Ave.
CHICAGO, ILL.

Rado Murlik:
HČI GROFA BLAGAJA

(Dalje.)

Mestni pisar je bil v primeri s takimi pisarniki cel učenjak. Brez njega ni bilo nič; moral je biti pri vsaki seji. Vestno je moral beležiti vse ukaze in naredbe, vse tožbe in sodbne v sodnih zapisnikih in pregledoval tudi blagajnikove račune. Poznati je moral vse mestne razmere in navade. Stranke so prihajale s svojimi tožbami prej k njemu nego k sodniku samemu. Sestavljal in odpravljal je vse po magistratu odobrene listine. In teh ni bilo malo; zakaj magistrat je bil prva instanca v političnih in sodnih stvareh za meščane, zadrage in vse neplemenitaše, oskrboval vsa mestna posetva, vse mestne hiše, mostove, mlino, travnike, njive, gozde in imel pravico, obsoditi na smrt. Njega mestnega pisarja, so pošiljali v Gradec kot pooblaščenca mestnega zastopa. Užival je celo več ugleda nego deželni svetovalec. Dvanajsteraki so morali plesati, kakor jim je žvižgal in godel on. Na novega leta dan so mestni očetje, kakor rimski diktatorji ali dobi benečanske samovlade, vsi v krljastih plaščih spremljali novo izvoljena mestne uradnike, pisarja, špitalskega načelnika in blagajnika do doma in to ob slovesnem zvonjenju zvonov na Gradu. Mestni pisar je vodil Ljubljano, on je bil več kakor mestni sodnik in vsih drugih enajst mestnih svetovalcev. Vobče pa je poglavitni iz mestne hiše, kadar je le kolikaj utegnil; seje v gostilnici je ljubil bolj kakor seje na dolgočasnem rotovu. Pa tudi v krmci se je držal gospod Primož Pogladin strahovito resno in važno, kakor bi slonela res vsa blaginja in vse gorje Ljubljane na njegovih suhih ramah. Namehnil se slavnih dedec ni nikdar; venomer je mežikal, kakor bi se mu bleščalo aprčo njegove velesijajne duhovitosti. Preposlušljivo ga je gledal ostrogar Pilko, sila vesel, da sedi zraven takega imenitnika.

"Hvaljen Jezus Kristus in Mati božja!" je pozdravil vitez Ahac in sedel nasproti pisarja. "O, naš ponočni kralj!" je vzkliknil ostrogar.

"Bog vam pomagaj danes in vekomaj," odzdravljaj milostno prijazno gospod Pogladin. "Amen," je dodal vitez in zaklical: "He, Anže! Anže! Ali ališiš ali ne? Vina sem in klobaso, saj nismo v postu, ko so mesnice zaprte!"

Tudi drugi gosti so klicali Anžeta, trkali ob kozarce in tolkli po mizah. Pročasi se je primajal natakaj Anže, kislook, bradat hrust, ostržen, ogoljen, umazan. Tudi on se je držal ošabno; prevzetnosti se je bil nalezol od gostilničarja, gostilničar pa od mestnega pisarja. Edino veselje je užival takrat, kadar je smel sitnega vinskega bratca prestaviti iz gostilniške veže čez prag proti svetega Jakoba cerkvi.

Vitez Ahac je naglo naročil kar bokal vipavca in pečeno meso klobaso.

"Ste imeli danes zopet sejo, egregie domine?" je vprašal mestnega pisarja.

"Ne, pač pa večerj," gospod vitez!" je odgovarjal Primož Pogladin počasi, malomarno. "Navadne seje imamo po dvakrat na teden, vsak ponedeljek in vsak petek, poleti še ob šestih zjutraj, pozimi pa tudi že ob sedmih. Slavnostne seje so pa vsakih štirinajst dni. Nerodno je. Moji gospodje ne prihajajo vsi redno k zborovanju. Nekaterih ni po celo leto k nobeni seji; se jim pa ne ljubi, vstajati tako zgodaj."

Anže je prinesel pišaje in Ahac je precej odšel svojih sedem soldov za bokal vipavca, zakaj vsak je moral plačati takoj. Gostilničar je spravil denar v močno hrastovo skrinjico.

"Le dajmo ga!" je dejal veselo. "Presneto bi bilo škoda, ako bi ostalo kaj tako izborne-ga vina zarobljenim Turkom! Na zdravje!"

"Saj ga ne marajo, vina," je ugovarjal mali ostrogar, dočim je vitez Ahac blaženo zamikal in pil.

"Ne marajo? Pojdite to, gospod ostrogar, pojdite! Ne marajo vina, kaj pa. Tako prismojeni pa vendar niso zlodeji! Vem, da jim je prenapeti Mohamed prepovedal kapljico božjo; vendar pa mislim, da ga žehtajo zato še rajši, zakaj prepovedani sad diši in tekne vse bolje. Kaj ste pa kaj sklenili večerj pri seji, gospod mestni pisar?"

"Mnogo važnega," se je pohvalil Primož Pogladin in prekril dolge roke na prsih. "Gospod mestni sodnik mora skrbeti za to, da peki ne bodo pekli kruha ponoči ali pa ob nedeljah in praznikih. Naši mesarji ne bodo več smeli naphlovati klobas. Take nemarne grešnike izeneme kratkoma na vse večne čase iz Ljubljane! Branjevi ne bodo smeli nakupovati volovskih jezikov na trgu pred določeno uro. Kopune bodo smeli prodajati kvečemu po osem krajcarjev, ne draže. Maslarji bodo morali dajati maslo po štiri krajcarje funt; kdor bo zahteval več, plača deset cekinov globo."

"Ali mi ne boste hitro tiho, brne zarobljene!" je zarenčal mali brkati ostrogar Pilko in arditno gledal po preglašnih gostih, da so kar onemeli. "Zdaj govore naš gospod mestni pisar! Vi pa jezik za zob! Bodite veseli in hvaležni, ako ališite kaj pametnega!"

"Svati in drugih veselje naj meščani ne praznujejo več tako razkošno, krtiste pa naj sploh opuste zavoljo hudih in slabih časov. Naši Ljubljancani so le preradi veseli, noč in dan bi noreli. Upravniki siromakov in projakov izterjavajo zaostale davke marijiveje, saj ima pet goldinarjev letne plače, vrhutega pa še po tri krajcarje na teden. Vsa tujece poveč čuvajem pri mestnih vratih natanko, kdo je in kaj in odkod."

"Prav, da se ne prikrade kakšen Turek v mesto," je pripomnil ostrogar. Tedaj je prišel oni siyo oblečen neznan vitez z rdečim baretom in črnim peresom, ošinil viteza Ahaca s svojimi silvastimi očmi, pa takoj obrnil laščji obraz v stran. Stopil je k umazanemu umivalniku in se umil, kjer se je bilo umilo danes že bogve koliko drugih. Potlej je sedel v teman kot, navidezno sila truden naslonil glavo na roke in pazljivo vlekla na ušesa vse, kar so govorili pri pisarjevi mizi.

Vitez Ahac ga ni opazil. Bavil se je s pečeno klobaso, ki mu jo je prinesel kisli natakaj Anže na lesenem krožniku.

"Né! Vojaka bo, vojaka!" je zakričal pri sosednji mizi star, sključen izanaki seljak a tako radostnim obrazom, kakor bi oznanjal najprijetnejšo novico. Okrepčal se je bil z rebuljo mnogo bolj, kakor je bil treba in kakor je menda nameraval izprva. Nekateri so se jezili, drugi so se mu pa le smejali.

"Tiho!" je velel hudi ostrogarček in stopil na prste, da bi bil videti večji. "Meni se zdi, da je ta kmet tako malo prismuknjen!"

"Aha!" je blebetal pijanček. "Né. Zasjau jih je sam satan, te Turke! Zdej plenijo pa Istri al pa Frilanskem al kduve keej. Upram, kagaa je hadič? Kdu je hadič? Toki upramam. Pa praum: Turk je hadič! A ne? Né. Turk je hadič, vrag ga vzemi! Pa sveta bo konc! Še ta keden al pa še preej. Al ne res, ldiže boožji, krlanaki?"

Z motnimi očmi je pogledal naokoli; glas se mu je ustvajal.

"Babje čence!" je vzkipe ostrogarček. "Ne bdi no tako siten pa neslan in pojdi svoje neumnosti prodajat kam drugam!"

(Dalje prihoda.)

Tiskarna S. N. P. J.

SPREJEMA VSA V
TISKARSKO OBRT
SPADAJOČA DELA

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih!

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA
CLANSTVO S. N. P. J., DA TISKOVINE
NAROČA V SVOJI TISKARNI

Cene zmerne, unijsko delo prve vrste. Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne

Pišite po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTERY
2657-59 So. Lawndale Avenue
CHICAGO, ILL.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTMENA POJASNILA